

Lenka NOVOTNÁ, *Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587. Paměti soběslavského primasa Řehoře Smrčky ze Sabinova (1587-1605)*, České Budějovice 2008 (diplomová práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 209 s.

Posudek vedoucího diplomové práce

„Paměti“ soběslavského měšťana a primátora Řehoře Smrčky ze Sabinova zná české dějepisectví již více než sto let, přinejmenším od roku 1901, kdy je v soběslavském Musejním sborníku uveřejnil Ferdinand Menčík. Vídeňský harrachovský archivář a knihovník ale tento narativní pramen zpřístupnil podle rukopisu uchovávaného dnes v Rakouské národní knihovně, který v polovině 18. století pořídil soběslavský měšťan Antonín Lekeš. Tento rukopis stejně jako dodnes využívaná Menčíkova edice se ale podstatně liší od rukopisu Řehoře Smrčky, který se nachází v Knihovně Národního muzea v Praze. Právě proto dostala Lenka Novotná za úkol pořídít edici první části tohoto „pražského“ rukopisu, který si na přelomu 16. a 17. století Smrčka vedl; druhou část rukopisu, jež v poslední čtvrtině 17. a první třetině 18. věku vedli tři další soběslavští měšťané, zpřístupnila ve své již obhájené diplomové práci Michaela Zronková. Edice Smrčkových *Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587* tak tvoří záslužnou a obsažnou část předkládané diplomové práce (s. 87-209).

Po nezbytném a stručném seznámení s literaturou věnující pozornost soběslavským dějinám v období, k němuž se vztahuje studovaný rukopis, se diplomantka pokusila zasadit Smrčkův rukopis do kontextu měšťanské memoárové literatury 16. a 17. století a porovnat ho s anonymními pamětmi města Žatce, Bartoškovou uherskobrodskou kronikou, lounskou kronikou Pavla Mikšovic či pamětmi Jana Piláta Rakovnického. Spíše než komparaci se ale v této kapitole diplomantka věnovala představení témat, kterými na stránkách svého rukopisu zabýval soběslavský primátor. V záslužné třetí kapitole se následně Lenka Novotná věnovala porovnání vídeňského rukopisu, resp. jeho Menčíkovy edice, se zkoumaným rukopisem. Přesvědčivě v ní ukázala, že Menčíkova edice je oproti Smrčkovu originálu notně neúplná. Antonín Lekeš se soustředil především na události vztahující se k dějinám samotného města, zatímco ostatní pasáže bez upozornění vypouštěl. Je přitom pozoruhodné, že Lekešovy „výpisky“ obsahují i události z roku 1605, které v „pražském“ rukopise chybí, a je tak prozatím nezodpovězenou otázkou, zda před sebou skutečně máme Smrčkův autograf, případně nakolik je tento rukopis dochován v úplnosti.

V další kapitole se diplomantka věnovala osobě Řehoře Smrčky. Vpodstatě již známý obraz soběslavského primátora doplnila na některých místech poznatky z jeho rukopisu. Násled-

né dvě kapitoly se podrobněji věnují dvěma tématům, jež prolínají soběslavskými paměti, tedy samosprávou vrchnostenského města a vývojem pozemkového majetku ve vlastnictví města, který právě za Smrčkova působení doznal podstatného rozšíření. Poznatky získané studiem rukopisu přitom Lenka Novotná komparovala s písemnými prameny uchovávanými v bohatém Archivu města Soběslavi uloženém ve Státním okresním archivu Tábor. Zejména kapitola o vývoji pozemkového majetku však ke své škodě zůstala omezena na popis samotné majetkové transakce, při níž se Soběslav před polovinou devadesátých let 16. století stala majitelkou dvanácti vesnic ve svém okolí. Smrčkův rukopis přitom přímo vybízí k otázce, jak měšťané (či spíše osobně nejvyšší představitel samosprávy) tuto koupi vnímali.

Jak diplomantka několikrát připomněla, Smrčka začal psát paměti v roce, kdy se stal primátorem města a využíval je především k zanechání písemné paměti na své úspěchy v čele městské samosprávy. Zatímco zprávy o pisatelově soukromém (či „vnitřním“) světě jsou v nich zastoupeny spíše okrajově, zpísemnění vlastních zásluh o město či společenských kontaktů v nich naopak jednoznačně převažuje. Paměť o městě je v nich především Smrčkovou pamětí na vlastní zásluhy o něj, o jeho budoucí hospodářskou prosperitu a obecné dobré. Přestože taková interpretace v diplomové práci nechybí, bylo ji určitě možné zejména v závěru podrobněji doložit, například citacemi z editovaného pramene.

Diplomová práce Lenky Novotné přináší v edici pamětí Řehoře Smrčky i v pokusu o jejich interpretaci cenné poznatky o světě raně novověkého měšťana. Doporučuji ji proto k obhajobě a hodnotím ji ještě **výborně**.

Jindřichův Hradec, 23. května 2008

PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.